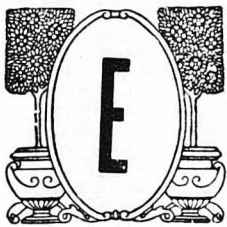


ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ HENRI BORDEAUX

Η ΘΥΣΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΤΕΡΑ



ΙΧΑ μπροστά μου ένα σωστό σκέλεθρο... Ήταν ένα ξέριπτο, ένας γεροντάκος, κλονισμένος σύρριζα απ' το ποτό και το ξενύχτι, κι' ή ουτίδες είχαν ανοίξει βαθειά χαράκια στο χαλκοζιτρίνο βρώμικο μούτρο του...

— Κάτσε, τού λέω, νά ξανασάνης λίγο κι' ύστερα μου λες την ιστορία σου... Αλλά που πουλάς δέν είνε για μένα... Δέν μπορείς, καϊμένε, να βρής καμιά δουλειά πιά τίμα και πιά ανθρωπότητα;

Πήρε μια βαθειά ανάσα και σκούπισε με την ανάποδη του χεριού του τα μονοσκεμένα χείλια του... Με κούτταξε λιγάκι με τὰ θολομένα, μικροσκοπικά μάτια του κι' άρχισε σιγά-σιγά νά μου λέη τη ζωή του:

«—Ήμουν κάποτε κόμης... ναι, κόμης... ο κόμης ντε Σαρτοναί! Ζούσα μέσα στην πολυτέλεια και την άνεση, έχοντας εισόδημα τεράστιο απ' τὰ άπεραντα κτήματά μου κοντά στο Φινστέ... Τό καλοκαίρι τὸ περνούσα πάντα στὸν πατρογονικό μου πύργο, κηνηγώντας στὰ δάση μου και κάνοντας όλημερίς μακρινούς περιπάτους καθάλλα στο περιήφανο άράτικο άλογο μου... Μόνο μου σύντεροφο, άγαπημένο και ήλιεμένο, είχα την πανούργια γυναίκα μου, που την πήρα απ' την ορφάνια και τη φτώχεια και τη σήκωσα ψηλά... Πολύ ψηλά, μέχρι που νά με φτάση...»

Δυό χρόνια ύστερ' απ' τὸ γάμο μας, μου χάρισε ένα γιού, ένα ατρομυτωλό και γελαστό άγροίκι, και τὸ εὐτυχισμένο αυτό γεγονός διπλάσιασε την εὐτυχία μου και την άγάπη μου στη γυναίκα μου...

Μά μερικές γυναίκες είνε φειδία, κύριε... Τὰ βρισκεις ξυλιασμένα απ' την παγονιά, θαμπώνεσαι απ' τὸ πλουμιστό τομάρι τους και τὰ λυπάσαι... Τὰ χαϊδεύεις και τὰ ζεσταίνεις με τη θερμή σου πνοή, για νά προλάβης τὸν χαμό τους, κι' αυτά, μόλις άρχίσουν νά παίρνουν πάλι ζωή επάνω τους, είνενα πρώτα-πρώτα φαρμακόνουν με τη μολυσμένη δαγκωματιά τους... Λίγα λόγια θ' άκούσης επάνω σ' αυτό, κύριε... Γιατί, όπως θά καταλαβαίνης, ή γυναίκα αυτή με πρόδωσε. Ναι, ναι, με πρόδωσε... Καί τη σκότωσα! Ή ιδία σφαίρα τού γκαρ πέρασε και στὰ δυό άκρα κορμιά τους, τής γυναίκας μου και τού γραμματιστού μου, κι' από την πλγήη τους γοργούλησε τὸ βρώμικο αίμα τους που λέρωσε την τιμή μου...

Μ' έστειλαν 20 χρόνια στίς άποικίες, καταναγκαστικά έργα... Δέν μπορώ νά καταλάβω γιατί φάνηκαν τόσο άυστηροί σέ μένα οι ένοχοι...

Καταλαβαίνετε τί σάς λέω; Είκοσι χρόνια μακριά απ' τὸ παιδί μου!... Κόλασι σωστή, κύριε...

Όλημερίς κει κάτω έσπαζα πέτρες, έσκαβα κι' έδινα άγόγγυστα τη ράμι μου στο σκληρό κι' αλλόφωνο καμισόκι τού φίλακα... Όλονυχτί σχεδιάζα να δραμετεύσω, σκοπιώοντας και κόποιον στην άνάγκη απάνω, άρκει νά ξαναγυρίω στη Γαλλία και νά ξανάβλεπα για μία φορά τὸ ΠΑΤΑΙ ΜΟΥ... Μά τίποτα από δαυτά δέν κατάφερα... Στά 18 χρόνια πήρα χάρι για τὰ άλλα δυό — ή καλή διαγωγή μου, βλέπετε — και με κάπι παροδίαμα που είχα κούψει και με κάπι άλλα τόσα που μου έδωσαν απ' τη φιλική, οικονομική 19 χρόνων ποτισμένες με αίμα άντις για ιδρωμένα δουλειάς, έφτασα στί Μασσαλία κι' από κει στο Παρίσι...

Σταμάτησε για λίγο ο γέρος και μισόβλεπε άνασταναύοντας τὰ μάτια του... Φαινόταν σαν νά ξανάβλεπε μπροστά του τίς παλιές και λυπητερές έκείνες εικόνες τής στιγμιαίας μου έπι άντιμία ζωής του κι' έγώ πὸν κούτταζε με κάποιον οικότο που ξεχειλίζε άθελά μου ή τη σφιγμένη ψυχή μου... Όρημτικά και σχεδόν μηχανικά, πέταξα μια ερώτηση:

- Δοιπόν, τὸν ξαναείδες τὸν γιού σου;
Μέ κούτταζε περιφρονητικά — ναι, με την αλήθεια, κολλδ περιφρονητικά, σαν νά μην περιέμενε μια τόσο κουτή ερώτηση και με σφιγμένα τὰ δόντια μου σφύριξε:
— Έλάτε δά και σεις... Μπορούσα νά μην τὸν ξανάβλεπα;
— Πῶς σέ υποδέχτηκε;
— Καμιά υποδοχή... Ούτε τού μίλησα, ούτε μου μίλησε, κι' από τότε τὸν ξαναβλέτω κάθε μέρα, χωρίς ν' αλλάζουμε μιλά... Δέν

τούδωσα γνωριμία κι' ούτε μπορει κι' αυτός νά φαντασθῆ πῶς είμαι ο πατέρας του...

Τὸν κούτταζε θαμπωμένος... Ή φωνή του ήταν τόσο σπαρακτική και ή έλλειψη θεωρία του είχε πάρει ένα τόσο πολύ τραγικό μεγαλειού και ή στιγμή, που μου φαινόταν σαν νά πλάκωνε τὰ στήθια μου βαρῶς εφιάλτης... Με κόπο βρήκαν απ' τὰ χείλη μου αυτά τὰ λόγια:

— Και γιατί δέν τούδωσες γνωριμία;
Κούνησε λυπητερά τὸ κεφάλι του και καμτούρασε ακόμα περισσότερο, σαν νά τὸν βάρανε κατωβλιπτικά ή τραγική Μοίρα του... Τέντωσα δυο μπορούσα ν' αυτά μου για ν' άκούσῃ τὰ σιγομουρμουριστά λόγια του, καθώς έβγαφαν έτσι κομμένα απ' τὸ στόμα του:

— Δέν τούδωσα γνωριμία γιατί... γιατί... είνε τώρα ύπολογαγὸς τὼν Ουδσάων, είνε 20 χρόνων καταρτισμένος λεβέντης, λέγεται ύποκόμης Ουιδέριος ντε Σαρτοναί, πλούσιος, άγαπημένος απ' όλους κι' από όλες... Ή άτιμία τής μητέρας του ξεγύστηκε ύστερα από τόσα χρόνια, κανένας τώρα δέν τη θυμάται... Τὸν μεγάλωσαν τ' αδέρφια μου, ο πατέρας του, έγώ δηλαδή, έζησε 18 χρόνια στὰ κάτεργα μαζί με τούς πιδ έκφυλους και φροβερῶς κακούργους... Στην πλάτη μου έχω ακόμα τὸ σπείδι απ' τὸ προημένο σίδερο και τὰ πόδια μου είνε ακόμα πρησμένα απ' τούς κούκους τής άτιμοτικής αλυσίδας τὼν κατέργων, κει κάτω... Γιατί λαλούν νά κάνω δυστυχημένο, απάνω στην άνθισμένη νεότη του, τὸν γιού μου, τὸ παιδί μου; Άχ, νά τὸν βλέπατε, κύριε, όπως τὸν είδα έγώ, θά κάνατε ό,τι έκανα κι' έγώ, άν σᾶς έφριχνε ή μοίρα στο βουδου τής ζωής που βρισκομαι τώρα... Μηνες έβγαχα, ρωτώντας με προφύλαξι παντού, για νά τὸν βρω... Τὸ χτυποκάρδι του και τὸ μαρτύριό μου τὸ παραλείπω... Άλλωστε, βλέπω καθαρά ό,τι με νοιάفته...

» Μία μέρα, έχοντας όλες τίς πληροφορίες που μου χρειάζονταν, πρᾶξηξα από τὸν λόγο του... Έδωσα γερό μπαζίσι στο σκοπό τὼν βλαπν που φώναγε «έφ' όπλου λόγγη» στη μεγάλη πόλη τὸ στρατόνα, και τὸν παρακάλεσα νά μου δείξει χουφά ποὶς απ' τούς αξιωματικούς ήταν ο ύποκόμης ντε Σαρτοναί...

» Στάληκα, κολώνα σωστή, παράμερα, την ώρα που γύριζαν απ' τὰ γυμνάσια οι φαντάροι, καθάλαρθηκες όλοι τους... Ή ματιά μου με λαχτάρα και δίμα σπληθήθηκε απάνω σε κάποιον γροπτο από 5-6 αξιωματικούς κι' έξαφαν... ή καρδιά μου πόνεσε απ' τούς άθελους παλιούς της. Ούτε καν χρειάστηκε νά κούτταξω τὸν σκοπό στρατιώτη, για νά μου δείξει τὸν γιού μου!... Όχι!... ΤΟΝ γνώρισα μόνος μου!...

» Όλοέρος, περήφανος λεβέντης, επάνω στ' άλογο, με τὰ γερά του πόδια σφιχτά κολημένα στα πλάγια τής σέλλας, με τὸν παρασκωμένο στήθος του πεταγμένο μπροστά και τὸ πανόρηνο κεφάλι του οηγμένο πίσω, έμοιαζε σωστός κένταυρος... Ούτε με κούτταζε, μη γὼ τὸν ρούφηξα με τὰ μάτια...

Ο γέρος σταίατησε κι' άρχισε νά σιγοκλαίη... Έγώ δέν έδραξα άχνα απ' τὸ στόμα μου... Σαναγύρισε τὸ κεφάλι του σε μένα και με άβλόνητη απόραση στη φωνή άποτελείωσε με την παρακάτω φράση τη διήγησή του:

— Όσο νά κλείσω τὰ μάτια μου, θά τὸν βλέπω από μακριά κάθε μέρα, και ποτέ, ποτέ δέν θά πικραθῆ μαθαίνοντας ποὶς ήταν ο πατέρας του...

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΠΟΥ ΖΕΜΑΤΙΣΤΗΚΕ

Άνατολικά στο χωριό Μέσον τὼν Βολμυῶν, ανάμεσα σ' αυτό και στο Άξελοβουνα, ύπάρχει ένα μέρος που ονομάζεται Ζεματάς. Ή δονομασία αυτή προήλθε, σύμφωνα με μία παλιά παράδοση, από τὸ παρακάτω περιστατικό:

Στὸ μέρος εκείνο είχε κάποτε τη στάνη του ένας τσοπάνος που φύλαγε ένα μεγάλο κοπάδι από γίδια. Μία μέρα, ενώ τρυκομύσσε, παρουσιάστηκε ένας προσωπίδος με αλλόκοτο πρόσωπο και ντύσιμο και τού ζήτησε τυρόγαλο μ' έναν τρόπο όχι και πολύ ευγενικό.

Ο γιδωσκόδς κατάλαβε τότε πῶς είχε νά κἀμει με τὸν Διάβολο και, για νά τὸν αναγκάση νά μην ξαναπατήση εκεί, σοφίστηκε νά τού σκεφασῆ ένα έξυπνο παιχνίδι, που νά τὸ θυμάται για πάντα...

Έτοιμασε δηλαδή με προθυμία τὸ τυρόγαλο και τού τὸ πρόσφερε για νά τὸ πῆ.

Μά, ενώ ο Έξαποδῶ έπανε άνύποπτα τὸ τυρόγαλο, έχοντας τὰ μάτια του καρφωμένα στο κανάλ που κρατούσε, ο τσοπάνος τού ξεράρισε στο πρόσωπο μ' όρημ κάμποση μυξήθρα ζεστή και τὸν ξεμάτισε.

Ζεματισμένος ο Διάβολος, πέταξε άμέσως καταγής τὸ κανάλι, τῶβαλε στα πόδια και δέν ξαναφάνηκε ποτέ εκεί γύρω. Κι' από τότε, τὸ μέρος εκείνο πήρε τὸ όνομα Ζεματάς.



Όλημερίς κει κάτω έσκαβα...